

TOIMENPIDEALOITE 78/2003 vp

Yrittäjän osa-aikainen sairausloma

Eduskunnalle

Sairausvakuutuslain mukaan sairaudesta johtuvan työkyvyttömyyden aiheuttaman ansionmennyksen korvaamiseksi suoritetaan päivärahaa. Sairauspäivärahan tavoitteena on korvata vakuutetun ansionmenetystä siltä ajalta, jona hän on estynyt työstään sairaudesta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi.

Päivärahan myöntäminen edellyttää täydellistä työkyvyttömyyttä, vaikka useissa tapauksissa vakuutetun toipuminen tapaturmasta, leikkauksesta tai pitkäaikaisesta sairaudesta on asteittaista. Nykyinen järjestelmä on ongelmallinen erityisesti yrittäjille. Työntekijän kohdalla toimeentulo ja työn jatkuminen on turvattu, mutta yrittäjän kannalta tilanne on vaikeampi. Vaikka sairauspäiväraha korvaakin yrittäjän oman toimeentulon, pitkäaikainen sairausloma on usein suuri riski yritystoiminnan jatkuvuudelle. Tämä on ongelmana erityisesti pienissä yrityksissä, joissa yrittäjän oma osaaminen, tietotaito ja työpanos ovat yrityksen toiminnan kannalta keskeisessä roolissa. Asiantuntevaa sijaista yrittäjän tilalle on lähes mahdotonta saada.

Monet sairaus- ja tapaturmatapaukset mahdollistavat tiettyjen tehtävien hoitamisen sairausloman aikana, vaikka vakuutettu sairausvakuutuslain määritelmän mukaisesti olisikin työkyvytön. Toipilas ei useinkaan jaksaa täyttää työpäivää, mutta pystyy työskentelemään osittaisesti. Työkyvyn vähitellen palautuessa kuntoutumista edistää oikeus osa-aikaiseen työskentelyyn sairausloman aikana sekä mahdollisuus palata työhön asteittain. Nykyinen sairausvakuutusjärjestelmä ei kuitenkaan tunne osapäivärahan mahdollisuut-

ta, eikä voimassa oleva lainsäädäntö tunne mahdollisuutta osa-aikaiseen sairauslomaan tai osittaiseen työhön paluuseen sairausloman aikana. Yrittäjälle pitkä sairausloma voi pahimmillaan olla myös suuri stressi- ja paranemista hidastava tekijä, sillä alituinen huoli yrityksen toiminnasta voi osaltaan vaikeuttaa toipumista. Toisaalta myös liian nopea palaaminen kokopäiväiseen työhön voi vaarantaa henkilön terveydentilan.

Osa-aikainen sairausloma tulisi myöntää vain hakemuksen perusteella. Lääkärin tehtävänä olisi arvioida henkilön työkyky sekä valmiudet osa-aikaiseen työntekoon. Tällöin sairauspäiväraha voitaisiin myöntää osapäivärahana tai sitä soviteltaisiin lääkärin tekemän työkykyarvion mukaisesti. Omaan työhön palaaminen asteittain olisi monessa tapauksessa myös hyvää kuntoutusta sekä fyysisesti että psyykkisesti.

Hallituksen olisi syytä pikaisesti muuttaa sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan ja kuntoutusrahalain mukaisen kuntoutusrahan myöntämisen edellytyksiä siten, että em. voitaisiin myöntää yrittäjälle hakemuksesta myös osittaisena. Näin voitaisiin tukea yrittäjän tasapainoista työhön paluuta ja tätä kautta edistää hänen työ- ja toimintakykynsä palautumista. Samalla voitaisiin vähentää sitä riskiä, jonka yrittäjän pitkäaikainen sairausloma yritystoiminnan jatkuvuudelle aiheuttaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sairausvakuutusjärjestelmän muuttamiseksi

si siten, että yrittäjällä on mahdollisuus osa-aikaiseen sairauslomaan. Tämä edellyttää sitä, että sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan ja kuntoutusrahalain mukaisen kuntoutusrahan

myöntämisen edellytyksiä korjataan siten, että em. voidaan myöntää yrittäjälle hänen hakemuksestaan myös osittaisena.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2003

Anne Holmlund /kok